

Question orale de Mme Veerle Stassijns à la ministre de l'Emploi sur «la campagne de prévention des risques psychosociaux au travail» (n° 5-1153)

Mme Veerle Stassijns (N-VA). – La ministre a lancé cette semaine une campagne visant à signaler ou à rappeler aux employeurs, aux responsables des ressources humaines, aux agents de prévention, aux représentants des travailleurs et autres les risques psychosociaux auxquels peuvent être exposés les travailleurs. L'objectif est que les dirigeants et les responsables en puissent reconnaître plus vite les symptômes. Ils doivent aussi veiller à un contexte qui permette de prévenir ou de combattre les risques psychosociaux.

Voilà plus de deux ans que le parlement a adopté à l'unanimité diverses recommandations tendant à adapter la loi sur le bien-être des travailleurs. Je dois hélas constater que la ministre tarde depuis lors à déposer le projet de loi qui implémenterait ces recommandations. Je suis donc étonnée qu'elle se lance dans une grande campagne de prévention des multiples formes de charge psychosociale, alors que son projet de loi se fait attendre.

Voici mon unique question : pourquoi la ministre lance-t-elle d'abord une campagne plutôt que de soumettre au parlement le projet, dont nous ignorons encore le contenu ?

Mme Monica De Coninck, ministre de l'Emploi. – Tergiverser n'est pas dans mes habitudes. Je vais expliquer la procédure que nous avons suivie avant de répondre à la question précise de Mme Stassijns.

Le 20 juillet 2011, le parlement a adopté des recommandations relatives au harcèlement au travail. Le Conseil national du travail a rendu son avis le 17 juillet 2012, un an plus tard, comme je l'ai déjà indiqué à la Chambre en réponse à Mme Demir. Les recommandations parlementaires et l'avis du CNT ont été intégrés. Parallèlement, on a élaboré un premier projet d'arrêté royal ; il importe en effet d'harmoniser la législation et les arrêtés. Approuvé en première lecture par le Conseil des ministres, le projet de loi a été envoyé pour avis au Conseil d'État et à nouveau soumis au CNT qui avait demandé à se prononcer sur le texte. Le Conseil d'État a rendu son avis le 9 avril et le CNT le

Mondelinge vraag van mevrouw Veerle Stassijns aan de minister van Werk over «de campagne inzake preventie van psychosociale risico's op het werk» (nr. 5-1153)

Mevrouw Veerle Stassijns (N-VA). – Deze week lanceerde de minister een campagne die werkgevers, HR-verantwoordelijken, preventiemedewerkers, werknemersvertegenwoordigers en anderen waakzaam moet maken of houden voor de psychosociale risico's waarmee werknemers kunnen kampen. De bedoeling is dat leidinggevenden en verantwoordelijken sneller de symptomen van dergelijke risico's kunnen herkennen. Ze moeten ook een beleid uitwerken dat psychosociale risico's bij werknemers helpt te voorkomen of te bestrijden.

Intussen is het al meer dan twee jaar geleden dat het parlement unaniem een reeks aanbevelingen goedkeurde om de welzijnswetgeving aan te passen. Helaas moet ik vaststellen dat de minister al even lang talmt om het wetsontwerp dat die aanbevelingen in de praktijk omzet, aan het parlement voor te leggen. Het verbaast mij daarom dat ze nu uitpakt met een grootschalige campagne ter preventie van allerlei vormen van psychosociale belasting, terwijl haar wetsontwerp op zich laat wachten.

Ik heb dan ook maar één vraag. Waarom lanceert de minister eerst een campagne en legt ze pas veel later het wetsontwerp, waarvan we de inhoud nog niet kennen, ter bespreking en ter stemming voor aan het parlement?

Mevrouw Monica De Coninck, minister van Werk. – Ik heb niet de gewoonte te talmen. Daarom leg ik uit welke procedure we hebben gevuld en vervolgens zal ik antwoorden op de eigenlijke vraag van mevrouw Stassijns.

Op 20 juli 2011 heeft het parlement zijn evaluatie over de bestaande wetgeving over pesten en dergelijke bekendgemaakt. Het parlement vroeg om die evaluatie naar de Nationale Arbeidsraad door te sturen. De Nationale Arbeidsraad gaf zijn advies op 17 juli 2012, dus één jaar later. Dat heb ik trouwens ook al in de Kamer aan mevrouw Demir geantwoord. Beide adviezen, van parlement en NAR, werden verwerkt. Tegelijk werd ook een eerste ontwerp van koninklijk besluit voorbereid. Dat is heel belangrijk, omdat de wetgeving en de koninklijke besluiten goed op elkaar moeten aansluiten. Het wetsontwerp werd in eerste lectuur door de ministerraad goedgekeurd en ging dan voor advies naar de

28 mai 2013. Leurs observations ont été prises en compte dans les textes modifiés qui ont été présentés début juillet au Conseil des ministres. Ces textes ont été approuvés et, comme il se doit, renvoyés au Conseil d’État. Celui-ci a donné son avis ce 16 septembre et les projets ont été déposés au parlement jeudi dernier.

Je comprends que Mme Stassijns déplore cette lenteur. Moi aussi, mais je dois respecter les procédures. La ministre de l’Emploi ne décide pas seule de tout. Nous pourrions nous en mordre les doigts si nous ignorions les avis du CNT et du Conseil d’État. Chacun sait que les partenaires sociaux, employeurs comme travailleurs, ne l’admettraient pas.

Nous nous préoccupons depuis longtemps de la santé mentale et du burnout, cette maladie nouvelle liée aux conditions contemporaines de vie et de travail et dont on parle beaucoup dans les médias. La dépression est une autre affection.

Non contents de mettre sur pied une campagne, nous voulons en même temps adapter l’arsenal législatif. Nous avons réfléchi aux recommandations parlementaires touchant le harcèlement au travail. Tous les acteurs ont été consultés : les employeurs, les conseillers en prévention, les médecins du travail et les travailleurs eux-mêmes. Ils se sont intéressés aux maladies comme le burnout et la dépression, ainsi qu’aux causes possibles dans l’organisation et les relations de travail. Ceci vaut tant pour le harcèlement moral ou sexuel que pour les affections mentales ou physiques : lorsque le phénomène se manifeste, il est déjà trop tard. Dans le cadre de la réglementation sur le bien-être et la santé au travail, nous avons par conséquent mis l’accent sur la prévention. Ces mesures ne doivent évidemment pas être vues comme des vexations envers les patrons.

La campagne et les initiatives législatives coïncident, ce qui tombe à pic. Mon intention n’était certes pas de brûler la politesse au parlement, et je l’ai toujours souligné dans ma communication. J’ai le plus grand respect pour le parlement et pour son rôle éminent, et n’ai d’ailleurs pas pour habitude d’informer les médias avant le parlement.

Mme Veerle Stassijns (N-VA). – *Tout en remerciant la ministre pour sa réponse, je continue à me demander pourquoi la campagne a été lancée alors que le projet de loi n'est pas encore déposé.*

Mme Monica De Coninck, ministre de l’Emploi. – *Le projet a été déposé la semaine dernière. Nous avons dû attendre les avis du CNT et du Conseil d’État. La campagne était déjà programmée et il se fait qu’elle tombe au moment du dépôt du projet. Au demeurant, à la suite de deux cas graves de harcèlement, le parlement a été associé à la rédaction du projet.*

Raad van State en ook opnieuw naar de NAR, die uitdrukkelijk had gevraagd zich over de teksten te kunnen uitspreken. De Raad van State gaf zijn advies op 9 april 2013 en de NAR op 28 mei 2013. De bijkomende opmerkingen van de NAR en de Raad van State werden verwerkt en de aangepaste teksten werden begin juli 2013 aan de ministerraad voorgelegd. Ze werden goedgekeurd en, zoals het hoort, opnieuw voor advies naar de Raad van State gestuurd. De Raad van State gaf zijn advies op 16 september en vorige week donderdag werden de teksten in het parlement ingediend.

Ik begrijp dat mevrouw Stassijns vindt dat het zeer traag gaat. Ik vind dat ook, maar ik moet natuurlijk de procedures respecteren. De minister van Werk kan niet altijd over alles alleen beslissen. Als we de adviezen van de NAR en van de Raad van State negeren, dan komen we in een bijzonder lastig parket. Iedereen weet dat de sociale partners, zowel de werkgevers als de werknemers, dat niet nemen.

Wij zijn al langer bezig met de mentale gezondheid en het burn-outs syndroom. Een burn-out is eenvoudig gesteld een nieuwe ziekte die met de leef- en werkcondities van vandaag te maken heeft. Depressie is een andere ziekte. Bij toeval kreeg het burn-out thema de jongste tijd veel aandacht in de media.

We beperken ons niet tot het voeren van een campagne, maar we willen tegelijk de wetgevende instrumenten aanpassen. Daarom hebben we nagedacht over de aanbevelingen van het parlement over pesten op het werk. Alle actoren werden benaderd: werkgevers, preventie-adviseurs, bedrijfsartsen en de werknemers zelf. Zij dienden na te denken over ziektes als burn-out en depressie en over de eventuele oorzaken in de arbeidsorganisatie en -relaties. Voor pesten op het werk, ongewenste intimiteiten, mentale en fysieke ziekten geldt telkens hetzelfde. Zodra het fenomeen zich voordoet, is het al te laat. In het kader van de regelgeving rond gezondheid en welzijn op het werk hebben daarom duidelijk de nadruk op preventie gelegd. De maatregelen mogen uiteraard ook niet worden bekeken als bedoeld om de werkgevers te pesten.

De campagne en de wetgevende initiatieven vallen toevallig samen, wat mooi meegenomen is. Het was zeker niet de bedoeling om het parlement voor te zijn. Ik heb dat ook steeds uitdrukkelijk in mijn communicatie benadrukt. Het parlement en zijn prioritaire rol in dit verhaal krijgen veel respect van mij. Het is trouwens niet mijn gewoonte om de media in te lichten vóór het parlement.

Mevrouw Veerle Stassijns (N-VA). – Ik bedank de minister voor haar uitleg, maar ik heb niet vernomen waarom de preventiecampagne al wordt gelanceerd terwijl het wetsontwerp nog niet ingediend is.

Mevrouw Monica De Coninck, minister van Werk. – Het ontwerp werd vorige donderdag ingediend. We moesten hier voor wachten op de adviezen van de NAR en de Raad van State. De campagne was op voorhand al gepland en valt nu toevallig samen met de indiening van het wetsontwerp. Het parlement werd trouwens, naar aanleiding van twee zware gevallen van pesten, bij de opstelling van het ontwerp betrokken.